

*Коцюрба О. О.,**асистент кафедри адміністративного та фінансового права
Львівського національного університету імені Івана Франка*

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ПУБЛІЧНИХ ФОНДІВ

Анотація. В статті обґрунтовується надання особливого правового статусу громадських організаціям, що претендують на публічне фінансування; виокремлено та обґрунтовано окремі напрями реформування правового регулювання фінансування громадських організацій з публічних фондів коштів.

Ключові слова: громадські організації, організації публічної користі, фінансування статутної діяльності, конкурси проектів, відсоткова філантропія.

Постановка проблеми. Процес реформування правового регулювання фінансування громадських організацій за рахунок публічних коштів в Україні лише розпочався. На сьогодні розроблено десятки проектів нормативно-правових актів, написано безліч наукових праць, проте докорінної зміни законодавчого регулювання поки не відбулося.

Аналіз економічного аспекту даної проблеми знаходимо у працях В. Гайся, А. Колодія, С. Кириченка, В. Коваленка, С. Москвіна, С. Обушного, В. Примуша, В. Сосєдової, І. Ткачук та інших. Практичні питання та розробка пропозицій по вдосконаленню законодавства висвітлювалися в працях О. Віннікова, М. Лациби, О. Солоня, А. Ткачука. Питання моделей фінансування громадських організацій з публічних джерел, узагальнення законодавства найбільш повно відображені у дослідженнях таких організацій, як InternationalCenterforNon-profitLaw (Міжнародний Центр Некомерційного права) (ICNL) та його підрозділом EuropeanCenterforNon-for-ProfitLaw (Європейським Центром Некомерційного права) (ECNL). Зазначимо, що ICNL було підготовлено ряд досліджень та рекомендацій щодо України. Найбільш професійно спрямованими серед вітчизняних публікацій є матеріали УНЦПД та в деякій мірі Національного інституту стратегічних досліджень.

Проте, не зважаючи на внесок вищезгаданих науковців у дослідження діяльності громадських організацій, детальнішого аналізу вимагають напрями реформування правового регулювання фінансування громадських організацій з публічних коштів.

Метою дослідження є обґрунтування надання особливого правового статусу громадських організацій, що претендують на публічне фінансування; вироблення пропозицій по вдосконаленню законодавства щодо фінансування з публічних фондів статутної діяльності та окремих проектів громадських організацій; характеристика необхідних змін в порядку публічного фінансування громадських організацій, що надають соціальні послуги громадянам; обґрунтування необхідності запровадження в Україні механізмів відсоткової філантропії.

Виклад основного матеріалу. Приступаючи до аналізу основних напрямів реформування правового регулювання фінансування громадських організацій з публічних фондів, варто зазначити, що при дослідженні підтримки і співпраці між органами публічної адміністрації та громадськими організаціями нерідко висловлюється думка, що в умовах бюджетної кризи,

коли коштів не вистачає навіть на своєчасні виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ, наївно розраховувати на бюджетне фінансування незалежних некомерційних організацій. Проте, на думку експертів Міжнародного центру некомерційного права, в такій ситуації особливого значення набувають проблеми ефективного розподілу і використання коштів, що направляються на соціальні цілі. Діяльність незалежних некомерційних організацій здатна забезпечити більш ефективне використання бюджетних коштів. [1, с. 64-65]. Надання соціальних послуг громадськими організаціями забезпечує краще задоволення послуг споживачів і менші витрати. Внесок громадських організацій у вирішення соціальних проблем суспільства залежить від стану партнерських відносин між громадськими організаціями та органами державної влади і місцевого самоврядування, тим більше, що зацікавлення у співпраці є двостороннім. Наприклад, представники віденського університету вивчають non-profit організації з позиції економіки, в якості суб'єктів, що створюють та надають певний результат та послуги, а реалізуючи ці завдання в результаті утворюють систему взаємозв'язків з економічним сектором та суспільством. Третій сектор має неабияке значення, як з точки зору вартості послуг, так і з точки зору зайнятості, найбільша частка non-profit організацій належить до сфери соціальних послуг, охорони здоров'я, культури та освіти [2, с. 5].

Першочерговим завданням є законодавче врегулювання статусу організацій, що мають право на отримання фінансування з публічних фондів коштів та надання таким організаціям спеціального статусу організацій публічної користі (publicbenefits). Слід зауважити, що набуття статусу організації публічної користі повинно стати обов'язковим лише для отримання фінансування з публічних фондів. Така норма не забороняє іншим організаціям з власної ініціативи та за рахунок інших джерел фінансування здійснювати аналогічну діяльність без реєстрації в якості організації суспільної користі. Статус організації публічної користі не повинен надаватися припартійним, в тому числі молодіжним організаціям. Їх фінансування повинно здійснюватися в межах підтримки статутної діяльності саме політичних партій.

При розробці законодавчих положень слід враховувати такі рекомендації (Європейського центру некомерційного права [3, с. 2-3]): запровадження окремого реєстру організацій публічної користі; рішення про включення до даного реєстру автоматично означатиме надання в Державних фіскальних органах статусу неприбуткової організації (повинно відбуватися узгодження з контролюючими органами за принципом єдиного вікна (організація подає єдиний пакет документів до реєстраційної служби, яка пересилає їх Державній фіскальній службі України)); статус організації публічної користі не повинен надаватися одночасно зі створенням організації, може бути отриманий після надання звіту про діяльність за календарний рік; дотримання відповідності діяльності вимогам статусу організації публічної користі постійно контролюється державою,

організація у разі недотримання вимог позбавляється даного статусу; організації повинні подавати щорічні звіти про використання коштів публічних фондів; звіт повинен мати чітко визначену форму і ґрунтуватися на основі показників, які бралися до уваги при наданні статусу публічно корисної організації; звіт повинен бути оприлюднений на сайті організації та в засобах масової інформації, та надісланий контролюючому органу; має бути запроваджена система штрафних санкцій (штраф, призупинення публічного фінансування, позбавлення статусу організації публічної користі) (в тому числі і за невчасне оприлюднення звіту, подання неповної чи недостовірної інформації).

Дискусійним в даному контексті є питання, на який саме орган слід покласти функцію контролю за дотриманням вимог організаціями публічної користі, та який орган може прийняти рішення про необхідність позбавлення такого статусу. Очевидно, що безпосереднє виключення з Реєстру організацій публічної користі буде здійснюватися органами Державної реєстраційної служби, проте такі органи не мають достатньої кваліфікації для контролю за видатками організацій. На нашу думку, оскільки фактично при постановці питання, щодо надання чи позбавлення організацією статусу публічної користі йдеться про ефективне використання на цю організацію коштів публічних фондів, то таким компетентним контролюючим органом повинна бути Рахункова палата України. Після отримання негативного висновку Рахункової палати про діяльність організації (наприклад, у випадку використання коштів публічних фондів для приватних потреб, фактів завищення рівня цін за надані послуги, надання «відкатів» за отримання коштів на реалізацію проєкту) Державна реєстраційна служба виключає дану організацію з Реєстру організацій публічної користі. Висновок може надати Рахункова палата України у випадку наявності у діячів членів організації чи посадових осіб органів публічної адміністрації ознак злочину також передає матеріали до правоохоронних органів.

В зарубіжних країнах існують різні способи законодавчого закріплення статусу організацій публічної користі: в податковому законодавстві (Німеччина, Нідерланди); в законодавстві, що регулює діяльність об'єднань громадян (Болгарія); в спеціальних нормативно-правових актах (Угорщина, Польща, Латвія) [4].

Вважаємо, що оскільки запровадження даного статусу призведе в Україні до змін не лише законодавства про статус громадських об'єднань, а й внесе зміни у бюджетне та податкове законодавство, доцільним є прийняття окремого нормативно-правового акта з одночасним внесенням змін в Податковий і Бюджетний кодекси України, Закон України «Про громадські об'єднання» та прийняття нової редакції Закону України «Про соціальні послуги».

Національний інститут стратегічних досліджень вважає за необхідне скористатися європейським прикладом й розробити єдиний стандарт, покликаний унормувати усі аспекти фінансування громадських організацій з публічних джерел [5]. Подібні документи у зарубіжних країнах ефективно використовують. Вони можуть затверджуватися як в якості публічних договорів між у громадськими організаціями та урядом (Великобританія Звід відносин між Урядом та некомерційним сектором 2008 року (Compact Relations between Government and the Voluntary and Community Sector (English Compact) [6]), так і стратегій, затверджених нормативно-правовими актами: Концепція розвитку громадянського суспільства Естонії (Estonian Civil Society Development Concept (ЕКАК) [7], затверджена Естонським парламентом 2009 року; Кодекс належних практик фінансування громадських організацій Хорватії (Code of Good Practice, Sta

ndards and Criteria for the Allocation of Grants for Programmes and Projects of Association) [8], затверджений Хорватським урядом; Документ про стратегію уряду Угорщини з питань громадянського суспільства (Strategy Paper of the Government of Hungary on Civil Society [9]) 2002, затверджена урядом 2002 року.

На нашу думку, в Україні слід виділити наступні напрями реформування правового регулювання фінансування громадських організацій з публічних фондів, що мають бути закріплені вітчизняним стандартом: запровадження механізмів фінансування статутної діяльності організацій суспільної користі, в тому числі і на довгостроковій основі; створення державних та муніципальних фондів підтримки організацій суспільної користі; запровадження механізмів проведення прозорих конкурсів для фінансування організацій публічної користі; публічне фінансування об'єднань, що надають соціальні послуги; впровадження в Україні відсоткової філантропії (а саме: перерахування платником частини податку на користь визначеної ним організації публічної користі).

Нижче наведемо окремі пропозиції, що стосуються кожного з вищевказаних напрямів.

1. *Запровадження механізмів фінансування статутної діяльності організацій суспільної користі.* В Україні повинна бути прийнята детальна стратегія підтримки громадських організацій. На виконання стратегії необхідним є створення спеціальних органів в центральних і місцевих органах публічної адміністрації, які наділені законодавством спеціальними повноваженнями, відповідальні за розподіл публічного фінансування громадським організаціям. Досвід Угорщини, Хорватії, Естонії щодо делегування державою права розпоряджатися державними коштами через автономні та державні фонди є перспективним й таким, що заслуговує на подальше вивчення та у разі доцільності на подальшу імплементацію [5].

Задля вирішення проблеми обмеженого доступу громадських організацій до довгострокового фінансування необхідно внести зміни до Бюджетного кодексу України, які дозволять довгострокове державне фінансування, наприклад, через спеціально створені фонди.

Цікавим в даному контексті видається досвід зарубіжних країн щодо надання довготривалих асигнувань, що виходять за межі бюджетного року. Так, відповідно до статті 19 Федерального бюджетного кодексу Німеччини від 19 серпня 1969 року капіталовкладення і видатки за рахунок цільових надходжень можуть переноситися на наступний рік. Згідно зі статтею 4 Закону Нової Зеландії про державні фінанси від 1989 року повноваження на витрачання коштів втрачає силу на кінці вказаного в законі про асигнування року, але не може бути чинним більше 5 років. Відповідно до параграфу 3 розділу 9 Конституції Швеції 27 лютого 1974 року окремі асигнування із державного бюджету витрачатимуться протягом іншого, ніж бюджетний період, строку.

2. *Запровадження механізмів проведення прозорих конкурсів для фінансування організацій публічної користі.* В законі про порядок надання фінансування організаціям суспільної користі, крім процедур фінансування статутної діяльності окремих організацій, повинна бути врегульована прозора, конкурентоспроможна процедура для надання фінансування для окремих короткострокових проєктів.

На сьогодні проведення конкурсів для громадських організацій регулюється Постановою Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка» від 12.10.2011 № 1049 [10].

На нашу думку, включення до положення критерію наявності в громадській організації всеукраїнського статусу для отримання фінансування суперечить принципу рівності, оскільки встановлює безпідставні і несправедливі відмінності між організаціями. Діюче положення створює необґрунтовані переваги також для всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості, всеукраїнських громадських організацій інвалідів і ветеранів та їх спілок, національним творчим спілкам та їх регіональним осередкам. Кошти таким організаціям виділяються кожного року без аналізу того, чи можуть вони бути ефективніше використані новоствореними об'єднаннями спортсменів чи митців. Рахункова палата України у звітах відзначає складний доступ нових організацій до державної підтримки. За результатами звіту Колегія Рахункової палати України встановила непрозорий характер використання коштів на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів була громіздкою та непрозорою і зробила висновок, що діюча система державної підтримки громадських організацій залишалась громіздкою та неефективною, тому потребує подальшого перегляду. [11, с. 39-40] Насамперед це стосується забезпечення організаціям рівного доступу до державної підтримки, використання коштів переважно не на видатки споживання, а на проведення пріоритетних заходів і надання соціальних послуг.

3. *Публічне фінансування об'єднань, що надають соціальні послуги.* Хоча Закон України «Про соціальні послуги» вносить у систему соціального захисту передумови реформування, однак ряд його положень є недосконалими. Види соціальних послуг визначені нечітко, відсутня їх класифікація з урахуванням тих, які можуть надаватися громадськими організаціями. Закон містить неоднозначні трактування професійної діяльності та визначення суб'єктів ліцензування. [12, с. 10]

На думку Л. Сідельник, необхідно здійснити перехід від фінансування окремих закладів, які надають послуги до фінансування конкретних видів послуг, які гарантовані державою. Бюджетне законодавство має містити призначення видатків на фінансування соціальних послуг. Делеговані повноваження місцевим бюджетам повинні передаватися на організацію конкретного «пакета послуг» на певній території, планування бюджетних коштів, має здійснюватися, виходячи з вартості послуг та попиту на них.

В новій редакції Закону України «Про соціальні послуги» необхідно визначити умови, яким повинна відповідати громадська організація, для виконання того чи іншого виду соціальних послуг (сертифікація і т. д.); чітко окреслити перелік послуг, які можуть бути делеговані не державним суб'єктам надання послуг; серед видатків місцевих бюджетів виокремити видатки на реалізацію соціальних проектів та надання соціальних послуг, визначених на конкурсній основі громадськими організаціями; переглянути доцільність введення ліцензування надавачів соціальних послуг, визначити закритий перелік послуг, які необхідно ліцензувати, і встановити рівні вимоги щодо ліцензування незалежно від форми власності; сформувати базу даних надавачів соціальних послуг; впровадити систему електронної звітності надавачів, органів влади та інспекцій щодо якості й ефективності діяльності надавачів соціальних послуг. [13]

На сьогодні не розроблено єдиної системи показників якості та ефективності соціальних послуг. Саме так показники необхідно включити їх у загальну державну систему контролю за виконанням соціальних програм. Методи проведення моніторингу та показники ефективності повинні виходити з аспектів покращення якості життя отримувачів послуг.

Разом зі зміною підстав та механізмів фінансування комплексного оновлення потребують і джерела фінансування організації публічної користі.

Зарубіжні країни використовують різноманітні механізми при виокремленні публічних коштів, необхідних для фінансування громадських об'єднань публічної користі. Для постійної підтримки інновацій у сфері соціальних послуг доцільним є формування фінансової інвестиційної інституції, що зможе акумулювати й координувати інвестиції бізнесу, міжнародних фондів та агенцій з розвитку, що спрямовуються на соціальну сферу. Наприклад, для акумуляції коштів з відповідною метою використовуються кошти, залучені від грального бізнесу чи доходів державних лотерей.

Таким чином, ми підтримуємо пропозицію утворення Національного фонду підтримки громадських організацій. Фонд повинен мати статус спеціального центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Міністерством юстиції України та одночасно спеціального позабюджетного фонду України, кошти якого мобілізуються та розподіляються через рахунок відкритий у Державній казначейській службі України. Повноваження Національного фонду підтримки громадських організацій повинні визначатися законом про діяльність організацій публічної користі в Україні.

До фонду пропонується спрямовувати як спеціально визначені з цією метою в державному бюджеті кошти, доходи державних лотерей [5], так і спеціально залучені з цією метою кошти іноземних донорів, кошти, що перераховуються соціальними активними комерційними організаціями.

На місцевому рівні також слід передбачити створення спільних цільових некомерційних фондів органів місцевого самоврядування і третього сектора (із залученням комерційних структур) для позабюджетного фінансування програм розвитку організаційно-правових форм взаємодії органів місцевого самоврядування і місцевого населення [1, с. 60-61], а саме: муніципальних ресурсних центрів, муніципального «Будинку громадських об'єднань», а також тематичних муніципальних центрів (наприклад, Будинку національностей, Молодіжного центру) [1, с. 59]. Необхідно не лише на рівні місцевих державних адміністрацій, а і на рівні органів місцевого самоврядування прийняти цільові муніципальні програми підтримки і розвитку місцевих ініціатив, програм і проектів третього сектору розроблених місцевими фінансовими органами. Надання фінансування з публічних коштів на місцевому рівні слід передбачити у підписаних тристоронніх договорах про спільну діяльність між органом місцевого самоврядування або його структурним підрозділом громадськими організаціями та недержавними ресурсними центрами.

Національний фонд підтримки громадських організацій та місцеві публічні муніципальні фонди здійснюватимуть фінансування статутної діяльності окремих громадських об'єднань суспільної користі, розглядатимуть та надаватимуть кошти в межах конкурсів короткострокових проектів, забезпечуватимуть фінансування соціальних послуг громадськими об'єднаннями.

Поряд із запровадженням видатків за рахунок коштів спеціалізованих фондів для фінансування соціальних послуг громадськими об'єднаннями цікавим видається механізм оплати послуг за допомогою ваучерів. Так, громадянин сам вибирає надавача соціальної послуги та розраховується за неї виданим ваучером. Кошти в повній мірі перераховуються установами Державної казначейської служби організації – пред'явнику відповідного ваучера. Держави, що користуються такими формами державної підтримки (скандинавські) мають схожу з

українською патерналістську систему відносин держави з громадянським суспільством, що дозволяє перенести відповідні моделі на вітчизняний ґрунт.

4. Впровадження в Україні механізмів відсоткової філантропії.

Позитивним стало б запровадження, за прикладом Польщі, перерахування 1% податку з доходів фізичних осіб на користь громадських організацій. Подібний механізм можна було б запровадити і стосовно податку на прибуток підприємств. Законопроект, щодо запровадження в Україні подібного механізму зареєстрований у Верховній Раді України від 12.02.2015 № 2122. Законопроект вводить поняття «трансфер податку». Відповідно до статті 166-1 законопроекту платник податку з доходів фізичних осіб має право здійснити на користь однієї з неприбуткових організацій трансфер податку у розмірі 2 відсотків від суми податку сплаченого платником за звітний рік. Отримати трансфер податку має право неприбуткова організація, яка проводить діяльність на території України не менше 1-го року в статусі неприбуткової організації та не має заборгованості по сплаті податків та інших обов'язкових платежів перед державою. [14].

В Румунії встановлено 2% відрахування від податку з доходів фізичних осіб на користь громадських організацій. Надходження з даного джерела становить 10% від всіх надходжень громадських організацій (з інших публічних фондів в Румунії організації отримують бюджет ЄС 18%, гранти з національних публічних фондів – 4,9%, субвенції – 2,1%, кошти від державних закупівель – 1,6%). [15].

Звичайно, не слід відразу чекати вирішення всіх проблем фінансування об'єднань громадян через запровадження такої норми в Україні. Практика реалізації даних положень в Польщі свідчить, що в перші роки після запровадження закону достатньо невеликий відсоток платників податку на прибуток скеровували 1% на користь організацій публічної користі. В листопаді 2005 року, два роки після запровадження відповідного закону в Польщі лише кожен другий платник податків задекларував, що обізнаний з її положеннями (ці дані були значно нижчими ніж зокрема в сусідній Словаччині, де в 2002 році, через півтора роки після запровадження аналогічних положень законодавства, 70% були ознайомлені з ними). За даними Міністерства фінансів Польщі, в 2013 році з можливості використання перерахування 1% податку на користь організації публічної користі скористалося біля 44% платників податку, проте дві третини з них, метою вказували використання коштів конкретними фізичними особами, а не на розвиток організації. [16, с. 83].

У випадку введення в Україні норми про перерахування 1% податку з доходів фізичних осіб та податку на прибуток на користь громадських організацій, в Україні слід очікувати такі ж проблеми з низьким рівнем реалізації даних норм, що й в Республіці Польща. Причинами невикористання платниками податку на практиці подібних норм можуть стати: по-перше, необхідна формалізація процедури переказу коштів, що вимагає додаткових знань і відповідно більших затрат часу ніж при сплаті податку в загальному порядку; по-друге, відсутність доходів в значній кількості населення, або наявність доходу, 1% від якого становить мінімальну суму, яка на думку платника, є занадто малою для переказу організаціям публічної користі; по-третє, відсутність інформації про можливість такого переказу.

Розподіл коштів публічних фондів має здійснюватися з дотриманням принципу рівності громадських організацій, не залежно від їх територіального статусу чи напрямку діяльності. Основним критерієм повинна бути ефективність організації у реалізації тої чи іншої бюджетної програми; ексклюзивність послуг, що можуть бути надані організацією для забезпечення

публічного інтересу та отримання такою організацією статусу організації публічної користі.

У зарубіжній літературі зустрічається критика концепції виділення публічного фінансування, зокрема у вигляді відсотку на податок з доходів фізичних осіб (відсоткової філантропії) лише для організацій публічної користі, як це має місце в Республіці Польща. Як зазначає Г.ж. Маковські, на такий статус може претендувати лише організація, що володіє ресурсами, достатніми для ведення бухгалтерського обліку, оплати праці працівників, відповідальних за написання проектів і ведення звітності [17, с. 40]. Наприклад, в Угорщині третина організацій, що отримують відрахування від податку, є локальними невеликими організаціями, і в більшості не мають статусу організацій публічної користі [18, с. 19]. У Словаччині понад двох третин фінансових ресурсів надходить до локальних організацій, з якими платники податку мають шанс на особистий контакт [19, с. 20]. Розуміючи всі можливі негативні наслідки встановлених обмежень, все ж вважаємо, що на перехідному етапі реформування публічного фінансування громадських організацій, з метою уникнення можливих зловживань у фінансовій сфері та для ефективнішого фінансового контролю, публічне фінансування повинно надаватися лише організаціям наділеним спеціальним статусом, а саме організаціям публічної користі.

Насамперед слід запровадити фінансовий контроль за витратами. Оскільки розпорядники бюджетних коштів (центральні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування) мають низький рівень знань з моніторингу та оцінки витрат громадських організацій публічної користі, такі повноваження, як вже зазначалося нами, повинні бути надані Рахунковій палаті України та її територіальним відділенням.

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити наступне. В Україні триває реформування правового регулювання фінансування громадських організацій з публічних фондів. Основними питаннями, які слід на сьогодні врегулювати, є:

- необхідність прийняття комплексної стратегії розвитку громадянського суспільства, в якій слід визначити всі механізми фінансування громадських організацій публічних коштів;
- запровадження для громадських організацій, що претендують на отримання коштів з публічних фондів, статусу організації публічної користі, прийняти окремий закон, який визначив би особливості статусу таких організацій та механізми їх фінансування;
- сформувати окремий Реєстр організацій публічної користі;
- статус організації публічної користі не повинен надаватися одночасно зі створенням організації, він може бути отриманий після надання звіту про діяльність за календарний рік; організація у разі недотримання вимог може бути позбавлена такого статусу;
- організації публічної користі повинні подавати щорічні звіти про використання коштів публічних фондів за чітко визначеною формою, такий звіт повинен бути оприлюднений на офіційному сайті організації та в засобах масової інформації, а також надісланий контролюючому органу – відповідному територіальному підрозділу Рахункової палати України;
- організаціям публічної користі, для реалізації довгострокових проектів можуть надаватися асигнування на довгостроковій основі, що потребує внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо багаторічного бюджетного планування;
- конкурси проектів громадських організацій публічної користі повинні ґрунтуватися на принципах рівності, практика необґрунтованих законодавчих переваг певному виду організа-

цій, особливо у випадку їх попереднього неналежно виконання своїх бюджетних зобов'язань, повинна бути припинена;

– потребує комплексного оновлення Закон України «Про соціальні послуги». Пропонується зрівняти в правах публічних та приватних надавачів соціальних послуг, фінансування послуг здійснювати, в тому числі, за допомогою соціальних вачерів (досвід скандинавських країн);

– для фінансування організацій публічної користі (статутної діяльності, окремих проектів, соціальних послуг) створити Національний фонд підтримки громадських організацій, до якого залучати як кошти державного бюджету так і комерційних пожертводавців. На рівні місцевого самоврядування створити місцеві позабюджетні фонди фінансування організацій публічної користі;

– використовуючи позитивний досвід, який існує у Польщі, Угорщині, Словаччині та Чехії, запровадити в Україні механізм відсоткової філантропії, відповідно до якого платник податку має право при поданні податкової декларації перерахувати 1-2% від податку доходу фізичних осіб на потреби конкретної організації публічної користі, зазначивши в декларації її порядковий номер Реєстру організацій публічної користі.

Література:

1. Співробітництво органів державної влади та місцевого самоврядування з громадськими організаціями: польський досвід та українські реалії / Кулінич О. В., Христова Г. О.; [Наук. ред. О.М.Руднева, Упоряд. О.О.Кочемировська]. — Х.: [Курсор], 2002. — 104 с.
2. Simsa R., Meyer M., Badelt C. Handbuch der Nonprofit-Organisation: Strukturen und Management / Ruth Simsa, Michael Meyer, Christoph Badelt (Hrsg.). - Steuern - Recht : Schäffer-Poeschel Verlag für Wirtschaft, 2013. - 536 s.
3. The re-regulation of public benefits. Principles and recommendations, March 9, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://civiljogok.hu/node/115>.
4. Bullain N. Public Benefit Status of NGOs: Basic Questions / Nilda Bullain. European enter for Not-for-Profit Law (ECNL). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.powershow.com/view1/158fb0ZDc1Z/Public_Benefit_Status_of_NGOs_Basic_Questions_powerpoint_ppt_presentation.
5. Державне фінансування громадських організацій: зарубіжний досвід та рекомендації щодо впровадження в Україні. Аналітична записка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/811/>.
6. Compact on Relations between Government and the Voluntary and Community Sector (English Compact). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/61169/The_20Compact.pdf.
7. Estonian Civil Society Development Concept (EKAK). Framework for Cooperation Between Third and Public Sector. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ngo.ee/sites/default/files/files/EKAK_brussels%20\(1\).pdf](http://www.ngo.ee/sites/default/files/files/EKAK_brussels%20(1).pdf).
8. Croatia, Code of Good Practice, Standards and Benchmarks for the Allocation of Funding for the Programmes and Projects of NGOs). – Croatia. – Official Gazette. – 2007. – № 88/01. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uzuvrh.hr/UserFiles/Code%20of%20good%20practice_SG-MDx3.pdf.
9. Strategy Paper of the Government of Hungary on Civil Societ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislationline.org/documents/action/popup/id/5362>.
10. Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надасть-

ся фінансова підтримка: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1049-2011-p/card2#Card>.

11. Звіт Рахункової палати за 2012 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16742074/Zvit_2012.pdf.
12. Сідельник Л. Як залучити громадські організації до надання соціальних послуг // Громадянське суспільство. – 2008. – № 2 (4). – С. 9-11.
13. Сідельник Л. Залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг в Україні. Аналітичний огляд сучасного стану та перспектив / Л. Сідельник / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua/publications/4197>.
14. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо підтримки неприбуткових організацій) № 2122 від 12.02.2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=54027.
15. Rusu O. Public Funding of NGO in Romania, Budapest, Hungary. 25- 26 november, 2010 / Octavian Rusu. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://civiljogok.hu/sites/default/files/5_panel_Public_funding_CSOS_in_Romania.ppt.
16. Zaangażowanie społeczne Polek i Polaków – raport z badania 2013 / Piotr Adamiak. – Stowarzyszenie Klon/Jawor, 2014. – 109 s. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://civicpedia.ngo.pl/files/wiadomosci.ngo.pl/public/civicpedia/publikacje_okladki_LAST/20140407_RAPORT_final.pdf.
17. Makowski G. «Jeden procent» niejedno ma imię / Grzegorz Makowski // Trzeci Sector. – 2008. – № 13. – S. 34-43.
18. Kuti. E. Hungary's 1% system: Ten Years On / E. Kuti. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://szazalekosadomany.honlaphat.hu/files/sharedUploads/1229/KUTI2007web.pdf>.
19. Marček E. Slovakia's Percentage mechanism / Eduard Marček. – The Nonprofit Information and Training Centre, Budapest, 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.panet.sk/download/text_slovakia_percentage_mechanism.pdf.

Кощурба О. О. Направления реформирования правового регулирования финансирования общественных организаций из публичных фондов

Аннотация. В статье обосновывается предоставление особого правового статуса общественным организациям, претендующим на публичное финансирование; выделены и обоснованы отдельные направления реформирования правового регулирования финансирования общественных организаций из публичных фондов средств.

Ключевые слова: общественные организации, организации публичной пользы, финансирование уставной деятельности, конкурсы проектов, процентная филантропия.

Kotsiuruba O. Approaches to reforming legal regulation on granting non-governmental organizations with public funds

Summary. The article justifies a special legal status for non-governmental organizations applying for state funding; determines and proves separate approaches to legal regulation implying granting non-governmental organizations with public funds.

Key words: non-governmental organizations, public benefits, funding for activities in line with the articles of NGO statutes, call for applications, percentage philanthropy.